

Oslo kommune
Munchmuseet

MUNCH
MUSEET

ÅRSBERETNING 2014

Innhold

1.	ANSVAR SOMRÅDE	4
1.1	Organisasjon/bemanning	6
2.	MÅL OG RESULTATER	7
2.1.a	Situasjonsbeskrivelse	7
2.1.b	Mål	9
2.2	Strategier og tiltak	11
3.	SAMMENLIGNING AV BUDSJETT OG REGNSKAP	26
3.1	Driftsregnskap	26
3.2	Investeringsregnskap	27
3.3	Investeringsregnskap på prosjektnivå	27
3.4	Noter i regnskapet	28
4.	SÆRSKILT RAPPORTERING	30
4.1	Tiltak for å forbedre service overfor brukerne	30
4.2	Handlingsplan for mennesker med funksjonshemming	30
4.3	Tiltak/aktiviteter i tråd med Oslo kommunes folkehelseplan	31
4.4	Likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere	31
4.5	Rapportering innen HR-området og helse- miljø og sikkerhet (HMS)	31
4.6	Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter	34
4.7	Rekruttering av lærlinger	34
5.	UTARBEIDELSE AV OSLO KOMMUNES MILJØ- OG KLIMARAPPORT 2014	35
6.	OPPFØLGING AV VERBALVEDTAK OG FLERTALLSMERKNADER	36
6.1	Utkvittering av bystyrets verbalvedtak og merknader	36
6.2	Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget	36

1. ANSVARSOMRÅDE

Munchmuseet (MUM) med Stenersensamlingene ble etablert som ny etat fra 1. mai 2010 i tråd med byrådsrklæringen av 21. oktober 2009. Byrådet ønsker med dette å styrke museets profil og utvikling av Oslo som Edvard Munchs by, samt å utvikle det nye Munchmuseet som flaggskipet i Oslo kommunes satsning på kunst. Munchmuseet er direkte underlagt byråden med ansvaret for kultur og næring. Etatens ansvarsområde er å forvalte kunsten i Munchmuseet og Stenersenmuseet på en best mulig måte for å ivareta de unike kulturelle verdier samlingene representerer.

Munchmuseet forvalter Norges viktigste kunstsamlinger. Museets samling etter Edvard Munch er en av verdens største monografiske kunstsamlinger (fra en og samme kunstner) og inneholder cirka 28 000 kunstverk fordelt på 1 150 malerier, 7 700 tegninger og skisser (inkludert 200 skissebøker), 17 800 grafiske blad, 21 skulpturer i tillegg til Edvard Munchs egne fotografier og film.

I tillegg kommer kunstnerens trykkplater, 145 litografiske steiner (200 motiver), cirka 13 000 tekstsider med skrifter og brev samt et mangfold personlige effekter, arkivalia og annen dokumentasjon etter Edvard Munch, til sammen om lag 45 000 museumsobjekter.

Samlingen er uerstattelig og representerer verdier på flere hundre milliarder kroner og regnes som Norges viktigste bidrag til den internasjonale kunsthistorien.

I tillegg kommer Stenersenmuseets samlinger som inneholder kunst donert av Rolf E. Stenersen, i tillegg til donerte verk av Amaldus Nielsen og Ludvig O. Ravensberg. Stenersenmuseets samlinger består av nærmere 900 kunstverk hvorav cirka 600 malerier

I 2011 gikk etaten gjennom en strategiprosess hvor visjon, misjon og ny organisering ble utviklet. Med bakgrunn i denne prosessen ble museets nye visjon

”Munchmuseet skal være et av verdens mest respekterte museer”

Museets misjon er en overordnet føring for alt museet gjør og er en oppdragsbeskrivelse oppsummert i fem punkter. På Munchmuseet skal vi

- styrke interessen for og kunnskapen om Edvard Munch og hans kunstnerskap lokalt, nasjonalt og internasjonalt gjennom bevaring, forskning og formidling
- være synlige og relevante i samfunnet og i kunstlivet gjennom en sterk satsing på utstillinger basert på samlingene, samtidskunst og gjestende utstillinger
- fremme allmenn kunstinteresse med særlig vekt på barn og unge
- skape rom og muligheter for den unge kunsten
- ta et aktivt samfunnsansvar

Etaten bidrar til tilbudet i Den kulturelle skolesekken gjennom aktiviteter på Munchmuseet, herunder det obligatoriske tilbudet til alle elever i syvende klassetrinn, ”Kjenner du Munch”.

Gjennom aktiv satsning på moderne og målrettet formidling og attraktive utstillinger av egne samlinger, gjesteutstillinger og samtidskunst, skal Munchmuseet bidra til at dagens to museer når et bredt sammensatt publikum og nye brukergrupper. Langsiktig, strategisk satsning på publikumsutvikling, markedsføring og bedre synliggjøring av tilbudet ved blant annet digitalisering av samlingen, kan bidra til dette. God samlingsforvaltning gjennom bl. a.

bevaring, forskning og konservering av samlingene er en forutsetning for at kunsten skal kunne forvaltes på en tilfredsstillende måte, og ligger også til grunn for utstillingsaktivitetene både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Som forvalter av størstedelen av Edvard Munchs samlede kunstneriske produksjon, tar museet ansvar for å styrke kunnskapen og interessen for Edvard Munch og hans kunstnerskap i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Samarbeid med sentrale kunstinstitusjoner over hele verden er en viktig side ved museets virksomhet. Større internasjonale Munch-utstillinger er alltid basert på store utlån fra museets samlinger, og er som regel basert på - og avhengig av - Munchmuseets forskningsarbeider og forskningskompetanse.

Museets internasjonale utlåns- og samarbeidspolitikk er på den ene siden å befeste Munchs kunsthistoriske posisjon, og på den andre siden gjennom avtaler om gjenyttelser å gjøre det mulig å presentere substansielle internasjonale utstillinger her hjemme, for å styrke kunsttilbudet i Oslo.

Det er viktig å gjøre Munchs kunst tilgjengelig for et større internasjonalt publikum som ønsker å oppleve Munch originalt. Ved å gjøre Munch tilgjengelig for et internasjonalt publikum skapes større kunnskap og interesse for kunstneren, og fører derigjennom til en styrking av Munchs posisjon som internasjonal kunstner. Den internasjonale virksomheten har også til hensikt å øke besøket til museet i Oslo.

Museet har i senere år lagt stor vekt på en vitenskapelig publisering av Munchs produksjon for i større grad å gjøre Edvard Munch og hans kunst tilgjengelig både for et kunstinteressert publikum og for fagmiljøene. Verkskatalogene over Munchs maleri og grafikk, den digitale publiseringen av Munchs tekster, delvis på engelsk, samt planer for nettbasert formidling av tegningene er eksempler på dette. Digitalisering av hele samlingen og andre relevante objekter vil være et prioritert arbeid fremover. En verkskatalog for Edvard Munchs 8 500 tegninger vil være et høyt prioritert arbeid, da det vil supplere grafikk og maling katalogen, og dermed sikre at de vesentligste deler av Munchs arbeider vil være tilgjengelig i katalogform for publikum. Verkskatalogen for papir vil på samme måte som samlingen av Munchs tekster være digitalt basert, med et utvalg fysisk tilgjengelig. Når det kan fremskaffes ressurser og kapasitet til det, bør hele samlingen digitaliseres og publiseres digitalt.

Direktøren i Munchmuseet er administrativ og faglig leder i samsvar med lover, forskrifter og rundskriv fra statlige og kommunale myndigheter.

Munchmuseets virksomhet omfatter i 2014 følgende kapitler: 504 Munchmuseet.

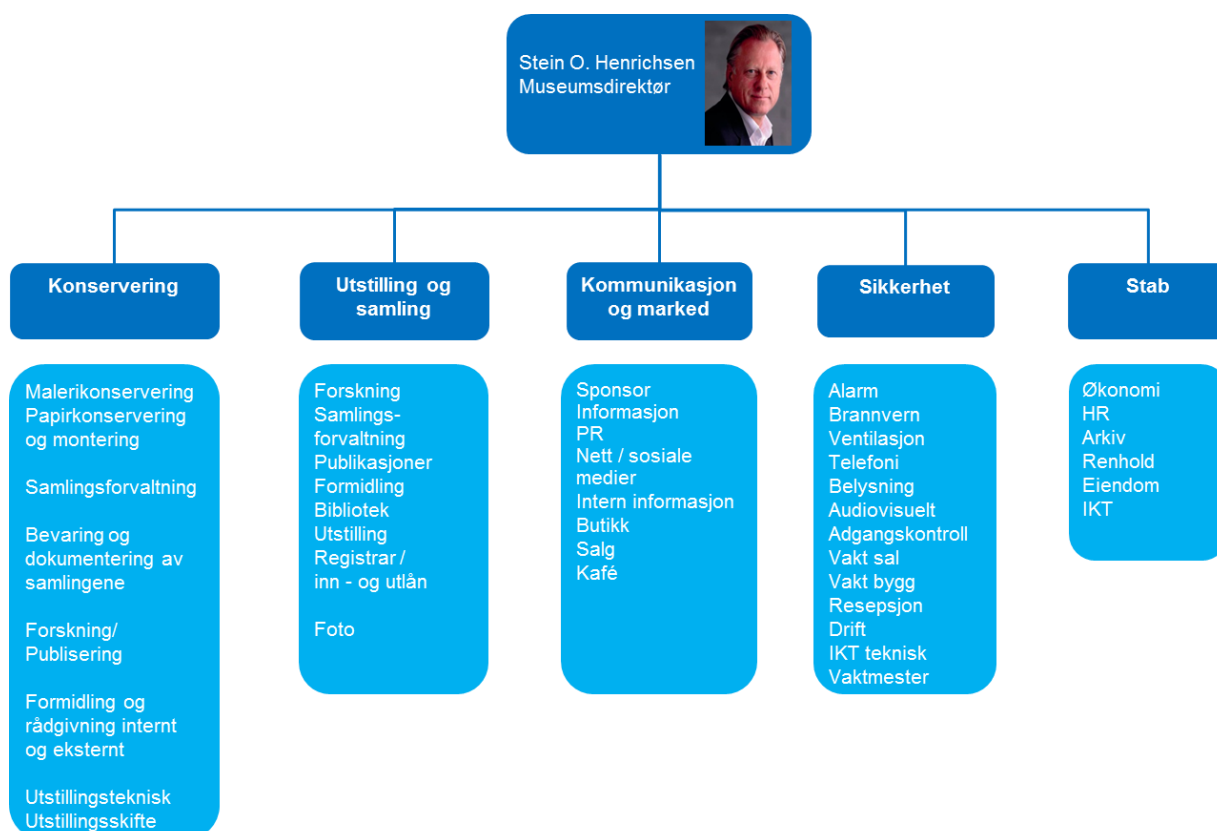
1.1 Organisasjon/bemanning

Organiseringen av virksomheten har vært den samme gjennom hele 2014. Det er etablert enkelte nye stillinger i avdelingene for Utstilling og samling og i Kommunikasjon og marked, og rekrutteringsprosessen for disse ble startet i 2014.

Stillingene som Kommunikasjons- og markedsdirektør og som Avdelingsdirektør for Utstilling og samling ble besatt i 2014. Stillingen som Avdelingsdirektør for Konservering er fortsatt midlertidig besatt, men har søknadsfrist i februar 2015.

I løpet av året har 6 nye medarbeidere begynt og 8 sluttet. Vi har i alle rekrutteringsprosessene opplevd svært stor interesse og mange søkere.

Fra 15.4.2013 har museet hatt følgende organisering:

	01.01.2014	01.01.2015	Endring
Ansatte	77	75	-2
Årsverk	63,2	63,2	0,0

Vakttjenesten og kaféen ved Munchmuseet er konkurranseutsatt og blir levert av Nokas. Dette betyr at det er flere enn egne ansatte som har sitt faste arbeidssted på Munchmuseet.

2. MÅL OG RESULTATER

2.1.a *Situasjonsbeskrivelse*

Etter det store jubileet i 2013, med en lang rekke aktiviteter og utstillinger, og med en nedbemanning som gjorde organisasjonen sårbar og noe presset på endel områder, ble 2014 benyttet til å konsolidere organisasjonen.

Arbeidsmiljø er selvsagt høyt prioritert i virksomheten, og i 2014 har et systematisk arbeid med bl. a. lederutvikling, ledersamtaler, medarbeidersamtaler, medarbeiderundersøkelse, sykefravær og verneverdigheter gitt gode resultater både på sykefravær og den årlige arbeidsmiljøundersøkelsen. Det er god stemning blant medarbeiderne, noe som også skyldes vedtaket om nytt Munchmuseum i Bjørvika i juni 2013, og det derpå følgende arbeid med videre planlegging av bygget, den fremtidige organisasjonen, samt program, innhold og profil.

Planleggingen av programmet i 2014 la til grunn redusert kapasitet etter nedbemanningen i 2013, og det oppsto et behov for å redusere aktiviteten for blant annet å kunne arbeide mer med prosjektorganisering, prosjektstyring, langtidsplanlegging og prosesser knyttet til nytt museumsbygg. I Munchmuseet på Tøyen resulterte det i én utstilling, som sto gjennom praktisk talt hele året. Det var også nødvendig med en lengre stengeperiode (to måneder) for å skifte usikre lysarmaturer. Ikke desto mindre lyktes museet med å opprettholde besøket fra 2012, til tross for at de fleste museer i Oslo erfarte en nedgang i besøk. Dette skyldes at utstillingen, som var et meget vellykket samarbeid med Naturhistorisk museum, fikk svært god mottagelse blant kritikere og publikum, også blant barna, samt god markedsføring gjennom samarbeidspartnere og presse. På Stenersenmuseet i Vika gikk besøket opp med 72 %, noe som skyldtes en meget vellykket utstilling med Sverre Bjertnes og et ellers godt utstillingsprogram. Besøket av barn var på nivå med 2013 med ca 16 000 besøkende. Besøket i 2014 var i grove trekk som budsjettert, og ga inntekter som forventet, mens salget i butikken gikk vesentlig ned hovedsakelig som følge av at det ikke ble laget katalog til utstillingen, men kun nettbasert informasjon.

Det er fortsatt stor etterspørsel internasjonalt etter utstillinger fra samlingen. Museet gjennomførte to større utstillinger i 2014, Nasjonalt kultursenter i Seoul i Sør Korea og Didrichsen museet i Helsinki i Finland. Begge utstillinger hadde meget godt besøk, blant annet besøksrekord for Didrichsen museet. For første gang kom det i gang et samarbeid med to forlag i Kina, noe som resulterte i utgivelsen av *Munch og foto* av Arne Eggum på kinesisk. Lanseringen i Kina fikk enorm oppmerksomhet. I 2015 følges dette samarbeidet opp med flere utgivelser på kinesisk. Internasjonal distribusjon av trykte produkter er et viktig redskap for å styrke interessen og kunnskapen om Munch og hans kunst.

Nivået innen forskning ble fra 2013 videreført og styrket i 2014. Blant annet ble tegningskatalogprosjektet styrket slik at fire kunsthistorikere nå jobber med dette prosjektet, noe som også bidrar til at kunnskapen om samlingen blant våre kunsthistorikere styrkes. Det ble også satt i gang et forskningsprosjekt i konserveringsavdelingen hvor Munchs etterlatte maletuber gjennomgås. Forskningen vedrørende Munchs tekster ble også videreført med nye elementer i 2014.

Samarbeid med andre aktører innen næringsliv, reiseliv og kulturliv er en viktig side ved å være synlige i samfunnet, utvikle kompetanse og økonomi, og skape aktivitet innen program og markedsføring. Museet inngikk i 2014 en rekke viktige samarbeid, i tillegg til at tidligere

inngåtte samarbeidsavtaler ble videreført. Fra tidligere videreføres forskningssamarbeidet med Universitetet i Oslo og Nasjonalmuseet, samarbeidet med Canica og Stein Erik Hagen ble videreført og styrket, samarbeidet med Oslo filharmonien om en kammermusikkserie og samarbeidet med Stiftelsen Ekely om sommeråpning av Munchs atelier ble videreført. Museet gjennomførte også et fint samarbeid med Øyafestivalen, som vil videreføres i årene som kommer. I 2014 kom i tillegg samarbeidet med Colorline og Thon Hotels om salg og markedsføring i stand, samarbeidet med Visit Oslo ble utvidet i tillegg til at Munchmuseets direktør ble innvalgt i styret, samarbeidet med Munch-stedene, som nå består av åtte kommuner, fire fylkeskommuner og flere Munch-steder, ble formalisert som nettverk, et nettverk for en-kunstnersmuseene ble også inngått i Oslo med representanter for 11 museer fra Europa og USA, og et samarbeid med Deloitte (og Dagens næringsliv) om et debattprogram "Waterfrond Ideas" ble inngått. I tillegg inngikk museet et femårig samarbeid med kulturdepartementet i India om kompetanseutvikling. Samarbeidsavtalen ble signert med H. M. Kongen, H. M. Dronningen og Indias president til stede. Museet oppleves som en attraktiv samarbeidspartner, og møtes med respekt og begeistring.

Museet har sannsynligvis den største aktivitet innen kultursektoren innenfor sosiale medier, med bl. a. 217.000 følgere på vår engelske Facebook side.

Arbeidet med å planlegge og utvikle det nye Munchmuseet i Bjørvika har pågått gjennom hele 2014, og samarbeidet med andre aktører involvert i prosjektet har vært helt utmerket.

Arbeidet med å styrke sikkerhet og beredskap ble ytterligere styrket i 2014.

Netto driftsresultat ble 70,6 mill. i 2013. 5,3 mill. lavere enn budsjett. Sum driftsutgifter ble 100,9 mill.

Etter vår oppfatning er alle kommunale vedtak fulgt opp i 2014, og de formulerte mål i tilskuddsbrevet både innen økonomi, arbeidsmiljø, aktivitet, formidling, forskning og konservering er gjennomført. Museet bidrar til å gjøre Oslo til en attraktiv by både nasjonalt og internasjonalt, samt utvikle byen til å være ledende kunst- og kulturby. Munchmuseet bidrar også aktivt for å gi alle barn og unge kunstopplevelser og deltakelse i kreativt kulturliv.

Museet har gode resultater innen arbeidsmiljø, det faglige arbeidet, økonomi, besøk, synlighet og organisasjonsutvikling. Museets ledelse ser seg meget godt fornøyd med resultatene i 2014.

2.1.b Mål

Byrådets mål er:

- **Oslo skal være en attraktiv by nasjonalt og internasjonalt**
  - Oslos kunst- og kulturtilbud skal være nyskapende, mangfoldig og inkluderende
  - Oslo skal være et attraktivt besøksmål og foretrukket stedsvalg for store nasjonale og internasjonale kongresser, begivenheter og arrangementer
  - Oslo skal styrke samarbeidet for målrettet profilering av Oslo som nærings- og besøksregion
- **Oslo skal være en ledende kunst- og kulturby**
  - Munchmuseet skal utvikles til et av verdens mest respekterte museer
  - Oslos kunsttilbud skal ha høy kvalitet
- **Oslo skal tilby alle barn og unge kunstopplevelser og deltakelse i kreativt kulturliv**
  - Kunstinteresse skal fremmes hos barn og unge

Munchmuseets ovennevnte mål har vært realisert gjennom tiltak som vi i årsrapporten har valgt å kategorisere etter aktivitetene fremfor målene, fordi de forskjellige aktivitetene bygger opp under realiseringen av flere mål og strategier. Det er derfor redegjort for aktivitetene i avsnitt 2.2 Strategier og tiltak.

Måltall for tjenesteproduksjon for kap. 504 Munchmuseet

	I	II	III	IV	V
Måltall	Resultat 2012	Resultat 2013	*Måltall 2014	Resultat 2014	Avvik 2014
Munchmuseet					
Totalt antall besøkende	125 175	205 184	125 000	125 163	163
Antall omvisninger	876	1 442	900	836	-64
Den kulturelle skolesekken, tot. antall deltakere	6 642	5 725	6 000	5 795	-205
Stenersenmuseet					
Totalt antall besøkende	18 169	10 247	16 000	17 287	1 287
Antall omvisninger	38	46	30	70	40
Den kulturelle skolesekken, tot. antall deltakere	104	-	100	-	-100

* Måltall 2014 skal tilsvare måltallstabellene i Dok 3. Eventuelle endringer i måltallene i løpet av året skal fremgå som fotnoter til tabellen

Som planlagt førte et redusert utstillingsprogram, perioder med stengt museum og færre arrangementer i 2014 til at vi fikk en betydelig nedgang i besøket ved Munchmuseet på Tøyen i forhold til jubileumsåret 2013. Dagens museum krever at det stenges under utstillingsskifter noe som er uheldig for besøksutviklingen. I 2014 har museet i tillegg hatt en lengre stengeperiode for å skifte ut brannfarlig belysning i utstillingene.

Utstillingen «Munch på papir» på Munchmuseet var en publikumssuksess og utstillingen «Gjennom Naturen» fikk også svært god mottagelse og høyere besøk enn ventet på våren. Dessverre var det vanskelig å holde interessen oppe over en så lang periode og besøket falt derfor mer enn ventet utover høsten. (Forøvrig har Munchmuseet opprettholdt besøkstallene på Tøyen mens byens øvrige kunstmuseer stort sett har erfart en nedgang i besøket.)

På Stenersenmuseet har vi klart å øke besøket betraktelig i 2014, med særlig godt besøk til

utstillingene med Sverre Bjertnes og Ludvig Karsten på våren.

Antall omvisninger ligger på omtrent samme nivå som i 2012, noe som var forventet. I 2013 ble det arrangert mange ekstra omvisninger på grunn av Munchs 150-årsjubileum. Antall deltagere i den kulturelle skolesekken er omtrent på samme nivå som i 2013. Det har vist seg svært vanskelig å få til formidling gjennom den kulturelle skolesekken ved Stenersenmuseet og innsatsen har derfor vært fokusert på Munchmuseet.

2.2 Strategier og tiltak

I arbeidet med å realisere målene skal følgende strategier og tiltak gjennomføres:

- **Prosjektere Lambda som nytt Munchmuseum**
Oppdrag: Etaten skal forvalte rollen som operativ bestiller i forprosjektfasen. Under forutsetning av vedtak om endelig kostnadsramme høsten 2014, skal dette arbeidet videreføres i detaljprosjekt og byggeprosjekt frem til overtagelse, prøvedrift og åpning. Rollen som operativ bestiller innebærer operativt ansvar for prosjekterings-samarbeid, herunder rom og funksjonsprogram, inventar- og flytteprosjekt, konservering for flytting og videre utredning av driftsfølger.
- **Munchmuseet styrkes med 15 mill. årlig for konservering, kvalitetsforbedring og forberedelse til flytting**
Oppdrag: Oppdatert plan for konservering innen økonomiplanperioden utarbeides i forbindelse med etatens budsjettforslag. Etaten skal i 2014 ha et spesielt fokus på arbeidsmiljøet, og det skal iverksettes tiltak med sikte på å forbedre arbeidsmiljøet i museet. Status for de arbeidsmiljørettede tiltakene skal være et tema på etatsstyrings-møtet etter 1. tertial. Byrådsavdelingen ber om at etaten rapporterer særskilt på bruken av styrkingen på 15 mill. etter 2. tertial og i årsrapporten for 2014.
- **Ivaretakelse av Munchmuseets lokaler på Tøyen styrkes med til sammen 40. mill for å kunne anvendes fram til flytting**
Oppdrag: Munchmuseet på Tøyen må istandsettes og vedlikeholdes på en slik måte at kunsten sikres på en forsvarlig måte frem til nytt museumsbygg står ferdig.
- **I tilleggsinnstillingen går det frem at 14 mill. av de 40 mill. øremerkes til sikring og nødvendig istandsetting av Stenersenmuseet.**
Oppdrag: Nødvendig vedlikehold og oppgradering må gjennomføres for å sikre kunsten og publikumstilgang ved Stenersenmuseet. Munchmuseet bes utrede alternative lokaliseringsløsninger for Stenersenmuseet som på en hensiktsmessig måte kan ivareta og eksponere samlingen i en periode frem til innflytting i Lambda. En slik utredning skal foreligge medio juni 2014.
- **Arrangementsprogrammet i Munchmuseet, Stenersenmuseet, Vigelandsmuseet og Popsenteret skal være attraktivt for barn og unge.**
Oppdrag: Barneverkstedstilbudet på Munchmuseet skal videreføres på minimum 2013 nivå.
- **Kunstverksdatabase skal brukes som verktøy for kontroll med kommunens kunstverk.** Kulturetaten og etaten Munchmuseet samarbeider om gjensidig bruk av TMS (The Museum System), e-museum og gjennomføring av oppgaven. Kulturetaten er systemeier for Kulturetatens virksomhetsspesifikke database og ansvarlig for kontrakten med Gallery Systems. Munchmuseet er systemeier for sin virksomhetsspesifikke database. Kulturetaten og MUM samarbeidet om utvikling av eMuseum. eMuseum forutsettes lansert i første halvår 2014.
Oppdrag: Ved behov bes MUM om å bidra til Kulturetatens rapportering på fremdrift av prosjekt - sortering av KiOs E-kunstsamling i samsvar med Kommunerevisjonens anbefaling, herunder status og bruk av databasen TMS, løpende gjennom 2014 i forbindelse med tertialrapporter og årsberetning.
- **Sikre beskyttelse av rettigheter for Munchs kunst, nasjonalt og internasjonalt**

Det vises til styrking innarbeidet i budsjettet for 2011 og i økonomiplanene, og til tidligere oppdrag om at arbeidet gjennomføres jf. utarbeidet strategi i samarbeid med Kulturetaten.

Oppdrag: Etaten Munchmuseet skal følge opp arbeidet med beskyttelse av rettigheter for Munchs kunst nasjonalt og internasjonalt innenfor rammen av tildelingen. Etaten rapporterer til byrådsavdelingen om status for varemerkere registreringen i etatsstyringsmøtet etter 1. tertial.

- ***Etaten skal være kjent med strategier som vedrører andre etater eller sektorer (utvalg):***
  - *Samarbeidet for profilering av Osloregionen som nærings- og besøksregion skal styrkes*
  - *Legge til rette for attraktive arrangementer og festivaler som fremmes Oslo som landets kulturhovedstad*
  - *Bidra til internasjonalisering av hovedstadens kulturliv*

I det følgende resultatbeskrives mål, strategier og tiltak per aktivitetsområde.

I. Utstillinger

Ved Munchmuseet på Tøyen ble følgende utstillinger gjennomført i 2014:

- ***Munch på papir.*** 2. november 2013 - til 2. mars
- ***Gjennom naturen.*** 26. april – 4. januar 2015

Utstillingen *Gjennom naturen* var et samarbeid med Naturhistorisk museum som utfordret tradisjonelle grensdragninger mellom naturvitenskapelige fagfelt og humaniora, og mellom naturhistoriske og kultur- eller kunsthistoriske museer. Det var første gang Munchmuseet og Naturhistorisk museum samarbeidet til tross for at museene har vært naboer på Tøyen siden 1963. Utstillingen tok for seg naturhistoriske nedslag i Munchs kunst og forståelsesmåter hos Munch som knytter an til naturvitenskap i hans egen tid. Verk av Munch ble stilt sammen

med en rekke forskjellige gjenstander fra Naturhistorisk museums samling (fossiler, mineraler, kassetter med sommerfugler, utstoppede dyr, dyr på glass, herbarieark, dobbeltkokosnøtter, frø osv.) Det var også lånt inn gjenstander fra de Schreinerske samlinger på UiO, og ellers forskningsmateriale i form av film av sædceller og den fysiske aktiviteten på solens overflate. Et høydepunkt i utstillingen var sammenstillingen av fossilet

«Ida» og Munchs motiv *Skrik*. Andre hovedverk hos Munch som ble satt i nytt perspektiv var maleriene *Stoffveksling*, *Den gule tømmerstokken*, *Madonna*, *Under kastanjetreet* m.fl., og den litografiske serien *Alfa og Omega*. I Botanisk hage og i Naturhistorisk museum var det en «Munch-sti» med rundt femten stasjoner, bestående av spesielt utformede informasjonsskilt med tekster og reproduksjoner av Munch-verk som ble knyttet til bestemte steder/fenomener i

hagen og museet. Blant annet Victoria-husets vannliljedam, hestekastanje-alléen, det avkuttete almetreet i arboretet, og peonene i "Oldemors hage".

Som sommeren 2013 ble det også sommeren 2014 vist en dokumentar-utstilling i Munchs atelier på Ekely, kuratert av konservator Petra Pettersen (14.juni - 28. september).

Programmet ved Stenersenmuseet har bestått av følgende utstillinger i 2014:

- ***Fra Stenersen-samlingen: Norsk modernisme og avant-garde, 1900-1950.*** 25.januar – 14. desember (med opphold fra 30.6-28.8 pga. sommerstengt)
- ***Sverre Bjertnes – Nervous Fluids.*** 25.januar – 30.mars.
- ***Carl Fredrik Hill – Ennå Hersker jeg tungt over avgrunnens dolk.*** 11.april-15.juni
- ***Ludvig Karsten – Sanselighetens maler.*** 11.april – 29. juni.
- ***Gjennom naturen – En røff guide.*** 29. august – 14.desember
- ***Institutt for degenerert kunst*** (kunstprosjekt i samarbeid med en kunstnergruppe med samme navn)

Utstillingen *Fra Stenersen-samlingen* viste et utvalg fra samlingen gjennom hele året. Sverre Bjertnes utstillingen fikk mye oppmerksomhet i media og var spesielt godt besøkt av publikum. Den rommet helt nye verk og arbeider fra de siste tre år - installasjon, skulptur, maleri, tegning og video og film. Hill-utstillingen var kuratert av museet, basert på et innlån av verk (tegninger og maleri) fra Malmø Konstmuseum. Utstillingen med Karsten tok utgangspunkt i verk fra Stenersen-samlingen, supplert med en rekke innlånte malerier. *Gjennom naturen - En røff guide* knyttet an til *Gjennom naturen*-prosjektet på Munchmuseet og Naturhistorisk museum. Dette var første gang at en utstilling på Stenersenmuseet var samkjørt med programmet på Munchmuseet. Den viste rundt femten kunstnere, bortsett fra Jakob Weidemann og Marius Heyerdahl var alle nålevende samtidskunstnere eller kunstnersamarbeid. Omkring fem av arbeidene eller installasjonene var laget til utstillingen.

Museet gjennomførte et samarbeid gjennom 2015 med kunstnergruppen Institutt for degenerert kunst (IDK) bestående av kunstnerne Anders Nordby og Arild Tveito. Det tidligere kaférommet ble pusset opp som utstillingsrom og de ga prosjektet tittelen *Diorama* (etter den tidligere kafeen). Første utstilling var med den tyske kunstneren Andreas Slominski fra 2.5 - 15.6, titulert *A Hunt for Optimism*. Neste utstilling var med kunstneren Sigmund Skard fra 15.8-14.9. Dernest fulgte en gruppeutstilling som åpnet 19.9 med tittelen *Unshelling and Shelling Again*. Den var kuratert av kunstneren Eirik Sæther, med følgende kunstnere: Roland Penrose, Nicolas Ceccaldi, Kier Cooke Sandvik Eckhaus Latta, Alexa Karolinski Tatjana Gulbrandsen, Kjartan Slettemark og Mathieu Malouf. Samarbeidet var planlagt å vare i to år, men ble av forskjellige grunner avsluttet i november.

II. Internasjonalt samarbeid og utlån

Museet har i 2014 videreført og igangsatt samarbeid med en rekke institusjoner med tanke på fremtidige utstillinger. To større Munch-utstillinger ble gjennomført i utlandet.

- ***Edvard Munch and the Modern Soul***, Seoul Arts Center, Seoul, 3. juli - 12. oktober
- ***Edvard Munch - The Dance of Life***, Didrichsen-museet i Helsinki 6. september - 1. februar 2015

Utstillingen i Seoul var kuratert og produsert av Munchmuseet, i samarbeid med utstillingsprodusenten *Culture & I Leaders* i Seoul, som i sin tur samarbeidet med Seoul Arts Center hvor den ble vist. Den viste maleri, grafikk og tegning, i alt 99 arbeider. Det ble også arrangert et heldagsseminar i Seoul i forbindelse med utstillingsåpningen, hvor bl.a. Steihaug deltok med et foredrag. Utstillingen hadde 180 933 besøkende.

Utstillingen på Didrichsen-museet i Helsinki besto i stor grad av Munch-verk fra Stenersensamlingen. Til utstillingen ble det produsert en katalog med samme tittel, redigert av og med artikkel av utstillingskurator Jon-Ove Steihaug, samt artikkel av Jay Clarke (Manton Curator of Prints, Drawings, and Photographs at the Sterling and Francine Clark Art Institute i USA).

Munchmuseet bidro også med mindre utlån til følgende museer:

- **Idemitsu Museum of Art**, utlån av 3 verk (del av sponseavtale)
- **Musée d'Orsay**, to grafiske arbeider til deres store utstilling med de Sade som tema, titulert *Attaquer le Soleil*.
- **Henie Onstad Kunstsenter**, utlån av 1 maleri til utstillingen *Lære for livet*
- **Kulturlandskap i Østfold 1814-2014**, Folkenborg museum, utlån av 1 maleri av Amaldus Nielsen fra Stenersensamlingen.

III. Forskning, samlingsforvaltning og bibliotek

Forskningsamarbeid med UiO og Nasjonalmuseet:

Munchmuseet har inngått en treårig avtale med Universitetet i Oslo og Nasjonalmuseet om et forskningssamarbeid med tittelen *Munch, Modernity, Modernism*, som bl.a. innebærer et årlig seminar. Årets seminar ble avholdt 14. november og hadde tittelen *Finito/Non-finito: Intentionality and the Modern Fragment*. Den tok for seg det uferdige og bruken av tilfeldighet i Munchs kunst og i kunsthistorien generelt. Key note foredraget ble holdt av Dr. Nicholas Cullinan, konservator ved Metropolitan Museum i New York. 10 papers ble presentert, deriblant av konservator Lars Toft Eriksen, registrar Biljana Casadiego og malerikonservatorene Eva Storevik Tveit og Jin Ferrer i samarbeid med konservator Petra Pettersen.

Målet for samarbeidet med UiO og Nasjonalmuseet har bl. a. vært å igangsette et treårig forskningsprosjekt. Gjennom våren arbeidet prosjektgruppen - som består av to personer fra hver av de tre institusjonene - med prosjektsøknad som ble sendt til Norges forskningsråd 21.mai. Arbeidet ble ledet av prof. II ved UiO Patricia Berman. Prosjektets tittel var *Edvard Munch and the Question of Modernism*. Svaret fra NFR kom i slutten av november og var dessverre negativt. Det vil derfor bli arbeidet videre med å skaffe ressurser til å realisere dette forskningsprosjektet.

Forskningsprosjektet Verkskatalog for tegninger:

I 2015 kom arbeidet med en verkkatalog over Munchs tegninger i gang for alvor, ledet av førstekonservator Magne Bruteig og i sin helhet finansiert av Bergesen-stiftelsen gjennom deres generøse sponsortilskudd. Tegningene er nå den største og viktigste del av Munchs kunstneriske produksjon som fortsatt ikke er tilgjengelige for et bredt publikum gjennom en slik katalog. Prosjektet er beregnet å gå over tre år, og vil munne ut i en nettpublisering av samtlige av Munchs tegninger i tillegg til en rikt illustrert katalog.

Tekstprosjekt / eMunch.no:

Prosjektet har to medarbeidere som nå arbeider med korrekturlesing og koding av inngående korrespondanse, samt administrasjon av brukere i wikien på emunch.no. Wikien ble lansert i mai 2014 og er et verksted for frivillige som vil hjelpe til i arbeidet med å korrekturlese og kode brevene. Nesten 3 000 brev (av totalt drøyt 5800) er tilgjengelige i wikien, mens over 500 er ferdigstilt og publisert på emunch.no. Prosjektet pågår ut 2015.

Forskningen innen konservering:

Avdelingen har fått installert og tatt i bruk innkjøpte analyseapparater (Raman, FT-IR/ATR, GK-IR) for selv å kunne utføre analyser av materialer i kunstverkene i samlingen. Vi har i den forbindelse tatt imot en kjemiker på Fulbright stipend fra august 2014 til juni 2015. Stipendiaten er engasjert i to forskningsprosjekter med oppstart høsten 2014:

a) Munchs tuber og malerverktøy

– Formålet med prosjektet er i første omgang å utføre en systematisk gjennomgang av Munchs mellom 1100 og 1400 malingstuber, arbeidsverktøy som paletter, pensler, bindemidler, kritt, fettstifter og blyanter. Prosjektet starter opp ved å registrere og fotografere malings-tubene. Deretter vil det utføres spektroskopiske analyser for å identifisere innholdet. Et av hovedmålene med prosjektet er å bygge opp en database over materialene Munch anvendte i sin kunstproduksjon. Det er hensiktsmessig at et slikt arkiv også

inneholder kopier av primærkilder som Munchs brev og notater relatert til materialer og maleteknikk. Database vil utgjøre en viktig kilde til videre forskning på blant annet maleteknikk og nedbrytningsfenomener. Prosjektet er et viktig bidrag i museets arbeid med å ivareta og bygge opp intern kompetanse i form av ny kunnskap om Munchs materialer og materialbruk. Økt kunnskap om den kjemiske og fysiske nedbrytningen som maleriene gjennomgår vil også danne grunnlag for mer «skreddersydde» konserveringstiltak. Større viten om originale materialer og maleteknikk vil kunne bli et viktig verktøy for å besvare spørsmål om autensitet og datering. Pr i dag er 120 malingstuber analysert samtidig som det er lagt inn et bredt spekter av referansematerialer i databasen.

b) Lyssensitive pigmenter - Det er observert bleking og fargeendring i flere av maleriene i Munchmuseets samling. Vi vet i dag ikke hva dette skyldes. Prosjektet vil undersøke og

analysere hvilke konsekvenser lyseksponering har for utvalgte malerier i Munchmuseet og om vi kan bremse denne nedbrytningen.

Arbeidere i sne - Maleriet er i utstillingskategori U 3 og ikke mulig å stille ut i nåværende tilstand. Hovedproblemet er ustabile fargelag med svakt feste mellom maling og grundering og mellom grundering og lerret. Hovedhensikten med prosjektet er å stabilisere maleriets fargelag.

The Museum System (TMS) samlingsdatabasen:

Det har vært arbeidet med opplæring i ny TMS-versjon, datavask, rapportutvikling, brukerstøtte osv. De fagansattes arbeid med videreutvikling av innholdet har ikke kommet ordentlig i gang grunnet stor aktivitet på utstillingssiden. På grunn av forskningsprosjektet vedrørende Munchs tegninger blir det imidlertid gjort mye med Munchs tegninger også i TMS. I løpet av andre halvdel av året kom også arbeidet i konserveringsdelen av TMS i gang. Museets overgang til ny versjon av TMS ble gjennomført i begynnelsen av andre kvartal av 2014 parallelt med at basen ble flyttet ut av UKE og til drift hos leverandør. Den første versjonen av eMuseum er ikke blitt ferdigstilt i løpet av året, men ventes nå slutført i løpet av første kvartal 2015.

Digital samlingsforvalter Hilde Bøe, som er databaseadministrator, deltok på og presenterte museets samling og arbeid med databasen på den internasjonale konferansen for institusjoner som bruker TMS i Wien i oktober 2014.

Biblioteket: Det har vært en nedgang i besøkende i år i forhold til i fjor, trolig som følge av den høye aktiviteten i jubileumsåret. Antall eksterne besøkende var 153 i 2014 mot 332 i 2013. Tilvekst av litteratur var 331 i 2014 mot 293 i 2013.

IV. Formidling

1. Omvisninger

Munchmuseet hadde 728 omvisninger i 2014 med ca. 18 200 deltagere og 108 foredrag for elevene på 7. trinn i DKS-tilbudet *Kjenner du Munch?* Totalt hadde vi 836 omvisninger.

Stenersenmuseet har hatt 70 omvisninger totalt i 2014 både offentlige omvisninger, kuratoromvisninger og andre grupper. Anslagsvis ca. 1500 deltagere.

Omvisninger for grunnskolen og Den kulturelle skolesekken:

For Den kulturelle skolesekken har det vært gjennomført 239 omvisninger med ca. 6 000 deltagere. Henholdsvis *Kjenner du Munch?* med 221 grupper og 18 grafikkverksted inkl.

omvisning. I tillegg har det blitt holdt 108 PowerPoint-foredrag og tegneverksteder for gruppene på det faste tilbudet *Kjenner du Munch?*

Vi har hatt 66 omvisninger med 1 650 deltagere fra grunnskoler utenom Den kulturelle skolesekken.

Museet gjennomførte i 2014 totalt 305 omvisninger for grunnskolen med ca. 7 650 deltagere.

Andre omvisninger

Munchmuseet hadde 46 omvisninger for barnehager med ca. 828 deltagere, 31 omvisninger for videregående skoler med ca. 930 deltagere, 146 for andre grupper som for eksempel høyskoler, bursdager, private, voksenopplæring, kunstforeninger etc. med 3 650 deltagere. Det ble også gjennomført 42 omvisninger i forbindelse med Den kulturelle spaserstokken. I forbindelse med Øya-festivalen ble det tilbudt VIP- og presseomvisninger.

Museet hadde 158 offentlige omvisninger på søndager i tillegg til daglig omvisning på engelsk i juli og august. For Turist i egen by, Oslo kulturnatt og familiehelgen i november ble det satt opp et utvidet omvisningsprogram. Antall deltakere totalt på de offentlige omvisningene ca. 3 950.

Foredrag, temaomvisninger og kuratoromvisninger

Munchmuseet hadde i 2014 to omvisninger holdt av museets kuratorer, tre dialogomvisninger med fagpersonale fra hhv. Munchmuseet og Naturhistorisk museum og to foredrag under utstillingen *Gjennom naturen*. På Stenersenmuseet ble det holdt et foredrag og tre kuratoromvisninger i 2014.

Det ble gjennomført en familiehelg på både Munchmuseet og Stenersenmuseet 29.-30. november med et eget program med barneverksted, omvisninger og foredrag.

Dialogomvisninger

Under utstillingen *Gjennom naturen* ble det høsten 2014 holdt tre dialogomvisninger. Førstemanuensis ved Naturhistorisk museum Jørn Hurum og avdelingsdirektør ved Munchmuseet Jon-Ove Steihaug diskuterte maleriet Skriks møte med fossilet Ida. Førstemanuensis ved Naturhistorisk museum Rune Selbekk og dr. art Frank Høifødt diskutere begrepet krystallisasjon som naturfenomen og metafor i Edvard Munchs kunst og idéverden. Professor ved Naturhistorisk museum Jan Lifjeld og tidligere førstekonservator ved Munchmuseet kunsthistoriker Gerd Woll diskuterte kjønn og seksuell seleksjon i naturen og i Edvard Munchs billedverden.

BabySkrik

Det har vært holdt omvisninger for foreldre i permisjon med babyer en gang i måneden, bortsett fra i juni, juli og august. I 2014 har museet holdt 8 *BabySkrik*-omvisninger.

2. Verksteder

Museet har ulike typer verksteder for publikum. Dette er et populært tilbud. Både grafikkverksteder (tofarget tresnitt) og daglige tegneverksteder for elever på mellomtrinnet i forbindelse med Den kulturelle skolesekken, og for seniorer i forbindelse med Den kulturelle spaserstokken. Den første lørdagen i måneden har det vært avholdt verksteder i forbindelse med UngeSkrik. Under Oslo kulturnatt i september ble det holdt drop in frottasje-verksted og collage-verksted med silkepapir.

Den kulturelle skolesekken grafikkverksteder:

Vi har hatt 18 grafikkverksteder i januar og februar 2014 (gjaldt for skoleåret 2013-14) med 288 deltagere for 5. og 6. trinn. Kursleder var billedkunstner Victoria Fuhr.

Den kulturelle spaserstokken

Munchmuseet fikk midler fra Kulturdepartementet, via

Kulturetaten, til kulturtilbud for seniorer i Oslo. De kunne velge enten omvisning i utstillingen eller omvisning og grafikkverksted hvor de laget fargetresnitt med grafiker Trine Lindheim. Vi gjennomførte totalt 42 omvisninger og 12 grafikkverksteder.

Barnelørdager - UngeSkrik

Museet har arrangert barnelørdagene ”UngeSkrik” ca. en lørdag i måneden fra kl. 12-14 med ca. 15-25 barn mellom 7-10 år pr. gang. De ulike temaene fulgte tematikken de aktuelle utstillingene og barna fikk anledning til å jobbe med ulike kunstneriske teknikker i museets barneverksted. Tilbudet omfatter også en omvisning i forkant av hvert verksted. Totalt har det i 2014 vært avholdt 9 UngeSkrik.

3. Annen formidling

Ekely

Munchs vinteratelier på Ekely har vært åpen for publikum i helgene fra 14.6-28.9.2014. Formidlingsseksjonen organiserte omviser/vert på Ekely som svarte på spørsmål fra publikum og holdt daglige omvisninger. Totalt 582 personer besøkte Ekely i denne perioden i 2014, mot 2 732 besøkende i jubileumsåret da vi også hadde åpent noen flere helger.

Fengselsprosjektet

Munchmuseet har sammen med Teknisk Museum vært tilknyttet ”Fengselsprosjektet” med midler fra Norsk kulturråd. Prosjektet går ut på å tilby innsatte i Oslo fengsel kulturelle opplevelser de selv ikke har tilgang til å oppsøke. Munchmuseet har avholdt ett grafikkurs i

Oslo fengsel avd. B høsten 2014 med ekstern grafiker som kursholder, etter modell av Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken. Museumslektor fra Munchmuseet holdt et innledende PowerPoint-foredrag i forkant av grafikkurset. Det er ikke foreløpig bevilget nye midler til dette prosjektet.

4. Digital formidling

Audioguiden

Etter jubileumsutstillingene ble det inngått et samarbeid med studenter ved HIOA om utvikling av en ny app for audioguide som kunne brukes på museets iPods eller lastes ned til de besøkendes egne smarttelefoner. Audioguiden ble gratis tilgjengelig for brukere av både IOS og Android. Den tekniske løsningen var klar til åpningen av utstillingen "Gjennom naturen". Innholdet som ble presentert for publikum var resultat av et samarbeid mellom NHM/UIO og Munchmuseet.

Kunstporten

Det ble utviklet egne formidlingsopplegg for barn i appen Kunstporten kalt "Kunstagenter" både for utstillingen *Munch på papir* og *Gjennom naturen*.

Nettsiden

I forbindelse med utstillingen *Gjennom naturen* ble det utviklet en egen nettside - www.gjennomnaturen.no. Nettsiden fungerte som en digital katalog med essays og andre relevante tekster, online audioguide med bilder fra utstillingsrommene samt lenkesamling.

Digital fortelling

Forskningsbibliotekar Lasse Jacobsen laget en digital fortelling i 2014: "Edvard Munchs reise til Roma i 1927. Ved P. A. Munchs grav". Den ligger på Digitalt fortalt, Youtube, og på UD/Ambassaden i Romas hjemmesider.

5. Andre arrangementer

Konsserter

Det har vært avholdt 7 kammerkonsserter i regi av Oslo-Filharmonien høsten 2014. Tine Thing Helseth-festival *tine@munch* med diverse gjesteartister ble arrangert helgen 13.-15. juni.

Turist i egen by

I forbindelse med Turist i egen by søndag 27.4 ble det holdt familieomvisning samt offentlige omvisninger på norsk og engelsk.

Oslo kulturnatt

Under Oslo kulturnatt fredag 12.9 holdt museet åpent til kl. 22. Det ble holdt 3 åpne omvisninger: familieomvisning, omvisning på norsk og omvisning på engelsk, samt to drop in verksteder med hhv frottasje og collage av silkepapir.

Barnebursdag

To barn har feiret bursdag i museet med omvisning, selskap i barneverkstedet med kunstaktiviteter, omvisning, bursdagskroner, varm mat og kake.

Familiehelg

Helgen 29.-30. november ble arrangert familiehelg både på Munchmuseet og Stenersenmuseet.

På Munchmuseet ble det gjennomført to familieomvisninger og to ordinære omvisninger, 2 barneverksteder og en kuratoromvisning. Det ble holdt en dialogomvisning med tittelen *Sjalousi, seksuell seleksjon og kjønn* ved professor Jan Lifjeld fra NHM og kunsthistoriker Gerd Woll.

I tillegg til foredragene *Ida fem år etter* ved Jørn Hurum, professor Naturhistorisk museum (NHM) og *For vær og vind. Hestekuren oppdatert* ved Mille Stein, NIKU.

På Stenersenmuseet ble det holdt en familieomvisning, en ordinær søndagsomvisning og en kuratoromvisning. Foredraget *Kunst og klimakrise* ble holdt av Nina Jensen, generalsekretær i World Wildlife Fund Norge (WWF-Norge) og billedkunstner Elin Tanding Sørensen. Det ble gjennomført en *rekonstruksjon av monsterøgler fra Svalbard, Øgler i mosen*, ved teknisk konservator May-Liss Funke fra NHM. Funke gjennomførte dette også en rekke andre søndager gjennom høsten. Fra kl. 12-15 arbeidet hun med et av Naturhistorisk museums øglefunn som var del av utstillingen *Gjennom naturen - En røff guide*.

Barneåpning

I forkant av utstillingsåpning for *Gjennom naturen* ble det invitert til en egen barneutstillingsåpning med elever fra Lilleborg skole 25. april. Elevene fikk en kort introduksjon ved direktøren, to omvisninger i utstillingen og boller og juice i kafeen til slutt.

V. Konservering

Både når det gjelder konservering av papir og maleri har aktiviteten i 2014 vært rettet mot utstillingsaktiviteten. Ved siden av syv utstillinger i Munchmuseet og Stenersenmuseet i 2014, har avdelingen jobbet med 9 forskjellige internasjonale og fem nasjonale utlån for 2014 og 2015. Arbeidet innebærer undersøkelser, behandling, rapportskriving og kureroppdrag. I tillegg deltok konserveringsavdelingen i utstillingen ”Gjennom Naturen” med innspill, utstillingselementer og utstillingsmontering av en rekke materialer.

Konserveringsavdelingen har konserverert kunstverk for deponering i Rådhuset og vært deres konsulenter ved innkjøp av klimaloggere. Papirkonservering har også arbeidet med 13 verk fra *150-års deponiet*. (Avtale mellom OKK og UDI som omfatter 44 verk på papir av Edvard Munch montert i norske ambassader i utlandet.)

Avdelingen har utarbeidet to prosjektplaner for flytting av samlingen og alle gjenstander i Munchmuseet: *Flytteprosjekt- maleri og skulptur* og *Flytting av kunst på papir til nytt museum i Bjørvika*. Planene gir en oversikt over kunstverk og gjenstander, og hvilke delprosjekter og arbeider som må utføres før flytting kan foretas. Samlingen består av mange ulike typer objekter med forskjellige krav til både behandling og emballering. Pr i dag er 399 malerier definert som flytteklare.

Konserveringsarbeidet med Forskerne i museets festsal er videreført som et ledd i *Flytteprosjekt- maleri og skulptur*. Alle malerier som behandles i avdelingen ifm utlån og utstilling blir samtidig behandlet som et ledd i flytteprosjektet.

Vi har gjennomført skrivekurs for alle ansatte i avdelingen og vi har tatt del i kurs og konferanser med foredrag og publikasjoner. En malerikonserverator har avsluttet sin Master i konservering og en har påbegynt sin Master i konservering.

Avdelingsleder sluttet ved årsskiftet og stillingen beregnes besatt ila våren 2015. Kapasiteten i papirkonserveringseksjonen er styrket med en stilling (papirkonserverator).

VI. Publikasjoner

a) Kataloger: Museet har i 2014 Publisert, produsert og/eller bidratt til følgende kataloger:

Edvard Munch and the Modern Soul, utstillingskatalog Seoul Arts Center, 3.7 - 12.10.14. Jon-Ove Steihaug var redaktør for katalogen, som inneholdt tekstbidrag fra Jay A. Clarke, kurator ved Clark Art Institute («Art and Life – Munch and Biography), ham selv (se under).

b) Artikler og foredrag ved museets ansatte

Eva Storevik Tveit, Jin Ferrer og Petra Pettersen:

Edvard Munch's Workers in Snow an ongoing process. Foredrag på konferansen Finito/Non-Finito: Intentionality and the Modern Fragment i regi av UiO.

Eva Storevik Tveit:

Edvard Munchs kunstmateriell, Norske Konserver 2/2014, (Norske Konserver er et tidsskrift for medlemmer av Nordisk Konservatorforbund – Den norske seksjonen (NKF-N)).

Magne Bruteig:

Munch and the First Media War, Januar 2014, Fritt Ord, Litteraturhuset

Edvard Munchs tegneutdanning, Mars 2014, Kunsthøgskolen i Oslo

Munch as a graphic artist, Mai 2014, Fondet for dansk - norsk samarbeid, Lysebu. Seminar i forbindelse med utdeling av Dronning Sonjas Kunstnerstipend 2014.

Hilde Bøe:

Visioning an Online Edvard Munch Collection, Collective Imagination. Annual TMS Users' Conference, Wien 2.-3.10.2014

Biljana Casadiego:

Reflections on Edvard Munch's painting process, foredrag på konferansen "Finito/Non-Finito: Intentionality and the Modern Fragment", Universitetet i Oslo, 2014-11-14:

Trine Otte Bak Nielsen:

Munchs badende menn, foredrag holdt på seminaret «Vitalisme og monumentalitet i dansk og norsk kunst», 1.-3. november 2014, Lysebu, Oslo.

Petra Pettersen:

Kunsten nazistene ikke ville ha II, Museumsnytt nr.2-3/2014 - Årgang 62

Jon-Ove Steihaug:

Edvard Munch's Dramatic Art, i *Edvard Munch and the Modern Soul* (utstillingskat., Seoul Arts Center, 3.7 - 12.10.14)

Edvard Munch's Dramatic Art, foredrag *Edvard Munch Conference*, Seoul Arts Center Conference Hall 5.7.14.

Stein Olav Henrichsen har også holdt 26 foredrag for eksterne organisasjoner, samarbeidspartnere og forsamlinger. Tematikken i disse omhandler museenes aktiviteter, museets visjoner og mål, og nytt museumsbygg.

VII. Immaterielle rettigheter

Munchmuseet hadde i 2014 en inntekt på ca 1,7 millioner av lisensiering av opphavsretten. Denne inntektskilden bortfaller når opphavsretten faller i det fri i 2015. Med begrepet "at verkene faller i det fri" menes det at alle fritt kan anvende motivene til Edvard Munch til ulike formål.

Varemerkeregistrering gir positiv beskyttelse ved at man får enerett til bruk av varemerket og mulighet for utleie av bruksrett. Registrering gir negativ beskyttelse ved å stoppe sammenlignbare varemerke for samme type varer, eller bruk som skader det etablerte varemerke. Et varemerke registreres for et motiv i en produktklasse i et geografisk område for 10 år av gangen og må tas i bruk innen 5 år.

Munchmuseet legger til grunn at det ikke er mulig å registrere alle potensielle kombinasjoner av motiver, områder og vareklasser. Av den grunn registreres varemerker i land som er

naturlige markeder for museets produkter og i land der slike typisk produseres. Da varemerkene må tas i bruk innen fem år fra registrering vil antall motiver begrenses.

Advokatfirmaet Grette startet i 2012 prosessen med registreringen av EDVARD MUNCH (ord), EDVARD MUNCH (signatur), SKRIK (ord), SKRIK (figur), MADONNA (figur) og VAMPYR (figur) i de 6 vareklassene 9, 16, 18, 21, 25 og 28 i Norge, EU, USA og Kina.

Ved utgangen av 2014 er EDVARD MUNCH (ord), EDVARD MUNCH (signatur) og SKRIK (ord) registrert i Norge og EU. SKRIK (figur), MADONNA (figur) og VAMPYR (figur) er registrert i EU og vi venter fortsatt på avgjørelse i Patentstyret for Norge.

VIII. Kommunikasjon og markedsføring

Munchmuseets eksterne kommunikasjon omfatter kommunikasjon og formidling i vid forstand, publikumsutvikling nasjonalt og internasjonalt, omdømmebygging, markedsføring og markering av museet som samfunnsaktør. Kommunikasjonskanalene mot publikum er digitale plattformer (nettsted, sosiale medier og andre nettbaserte tjenester) samt markeds- og pressemateriell.

Presse og media

Det har vært en stor interesse fra media nasjonalt og internasjonalt gjennom hele året. Utstillingene *Munch på papir*, *Gjennom Naturen*, Sverre Bjertnes – *Nervous Fluids* genererte flere saker i norske og internasjonale medier.

Markedsføring

Det blir informert om utstillinger og arrangementer gjennom aviser, kunstfaglige tidsskrifter, magasiner og nyhetsbrev. Museet har et nært samarbeid med VisitOslo og turistinformasjonen i Oslo, og deltar med annonser i Oslo Pass, Oslo-kart, What's on og Oslo Guiden. Guiden utgis på seks språk i et opplag på 900 000.

Nettsted

Munchmuseet.no er en viktig kanal for informasjon for Munchmuseet. I 2013 ble domene endret fra munch.museum.no til munchmuseet.no. I tillegg er det flere pekere inn til nettstedet slik at det skal være enkelt å gå direkte til museets nettsider.

Sosiale medier

Sosiale medier har vært viktig del av markeds- og kommunikasjonsstrategien for Munch-

museet. Museet har prioritert tilstedeværelse på Facebook, Twitter, Instagram og YouTube.

Munchmuseets profiler i sosiale medier har hatt en stor økning (Edvard Munch, Munchmuseet og Stenersenmuseet). Det er særlig den internasjonale Edvard Munch-profilen som har økt fra 140 000 følgere til 217 000 følgere, noe som viser den enorme interessen for Munch internasjonalt. Munchmuseets profil har også hatt en stor økning fra 8 000 ved inngangen av året til 58 000 ved utgangen. Stenersenmuseet har økte fra 4 000 til 7 500 følgere.

På Twitter har The Munch Museum 5 600 følgere.

Medlemsklubb

I desember 2013 ble Munchmuseet nye medlemsklubb lansert. Medlemsklubben er et tilbud til de som er interessert i Edvard Munchs kunst, og som ønsker å få et tettere forhold til museets utstillinger og aktiviteter. Medlemsklubben har ved utgangen av 2014 250 medlemmer.

Sponsorer og samarbeidspartnere

Munchmuseet har solide samarbeidspartnere og sponsorer, og flere nye og viktig avtaler ble inngått i 2014.

Idemitsu og Munchmuseet fortsetter samarbeidet som ble inngått i 2013. Avtalen er en 5-årig avtale til en verdi av 9 mill. Samarbeidsavtalen innebærer bl. a. utlån av 3 motiv årlig til Idemitsu museum i Tokyo.

Avtalen med Bergesen Allmenntilgjengelig stiftelse videreføres. Avtalen har en ramme på 12 mill. og strekker seg over 3 år. Formålet er å virkeliggjøre en ouvrekatalog over Edvard Munchs tegninger samt å gjøre fotografier tilgjengelig på nett.

Munchmuseet inngikk et samarbeid med Canica AS. Formålet med avtalen er å bidra til etablering av et lojalitetsprogram samt styrke museets internasjonale satsing. Avtalen har en verdi på 2 mill.

I forbindelse med etablering av The Edvard Munch Art Award inngikk Munchmuseet en avtale med Statoil ASA som sponsor av prisen.

Munchmuseet inngikk også et strategisk samarbeid med Thon Hotels og Color Line. Samarbeidet har et felles mål om å øke trafikk til Oslo ved å tilrettelegge kulturopplevelser for turister. Samarbeidet mellom Thon Hotels, Color Line og Munch Museet er nyskapende og er bygd blant annet på faktorer som er viktig i innovasjonsprosesser og forretningsmodeller.

Butikk & kafe

Salget i butikkene har gått ned til nivået i 2012. Vi hadde en målsetning om å øke salg per besøkende, men dette lot seg ikke gjøre på grunn av at vi hadde færre utstillingsskifter og katalogutgivelser.

Avtalen med Karina Castberg og Kafe Edvard Munch ble forlenget med ytterligere 1 år og løper til mai 2015.

IX. Nytt Munchmuseum

Den 22.10.2014 vedtok bystyret bygging av nytt Munchmuseum i Bjørvika og den 12.11.2014 vedtok bystyret reguleringsplan for Munchområdet i Bjørvika. Dette betyr at byggingen starter opp i juni 2015 og at vi kan starte innflytting i nytt museum i 2019.

I planleggingsprosessen har Munchmuseet deltatt som operativ bestiller og gitt føringer for hvilke prioriteringer som bør gjøres i det nye Museet. Organisasjonen er svært fornøyd med det museet som nå er vedtatt. Underveis i utarbeidelsen av forprosjektet og videre i detaljprosjektet har både ÅF Advansias prosjektorganisasjon og Herreros' arkitekter vært lydhøre for museets behov og foreslått gode forbedringer i prosjektet.

Prosjektet har vurdert løsninger ved en rekke museer i USA og Europa for å sikre at det nye Munchmuseet har de fysiske forutsetningene som skal til for å bli et av verdens mest respekterte museer.

Våren 2014 gjennomførte museet et prosjekt i samarbeid med Malling & Co for å etablere en detaljert flytteplan. Flyttingen til nytt museum er planlagt i tre faser. Første fase begynner allerede i slutten av 2015 med flyttingen fra Stenersenmuseet i Vika. Andre fase blir flytting av administrasjonen fra kontorene på Tøyen til Bjørvika. Siste fase er flytting av samlingene.

3. SAMMENLIGNING AV BUDSJETT OG REGNSKAP

3.1 Driftsregnskap

Driftsregnskap for kap. 504 Munchmuseet

	I	II	III	IV	V
Artsgrupper	Regnskap 2014	Dok. 3 2014*	Regulert bud. 2014	Regnskap 2013	Avvik 2014 (III-I)
000-099 Lønn og sosiale utgifter	50 824	62 393	59 035	48 455	8 212
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon	40 231	26 962	49 344	40 246	9 113
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon	9 795	19 472	19 006	10 322	9 211
400-499 Overføringsutgifter	26	14 000	-	114	-26
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-	485	-
Sum driftsutgifter	100 875	122 827	127 385	99 622	26 510
600-699 Salgsinntekter	-26 073	-18 788	-19 640	-24 404	6 433
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	-3 659	-1 032	-4 400	-5 034	-741
800-899 Overføringsinntekter uten krav til motytelse	-20	-5 000	-20	-600	-
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-485	-	-	-	485
Sum driftsinntekter	-30 237	-24 820	-24 060	-30 038	6 177
Kapitlets nettoresultat	70 638	98 007	103 325	69 584	32 687

* Bystyret vedtar kun sum driftsutgifter, sum driftsinntekter og nettoresultat pr. kapittel, jf. Dok 3.

Netto driftsresultat ble i 2014 for Munchmuseet 70,6 mill., 32,7 mill. lavere enn regulert budsjett. Det er ubrukte øremerkede midler på 27,4 mill. Korrigert for øremerkede midler har Munchmuseet et mindreforbruk på 5,3 mill.

Lønnskostnadene ble i 2014 8,2 mill. lavere enn budsjettet. Lønnskostnadene er lavere som følge av at vi ikke har besatt nye stillinger så tidlig på året som forutsatt og at vi har vært tilbakeholdne med å ansette vikarer ved fravær. Kostnader til vektertjenester er 1,7 mill. lavere enn budsjett fordi vi har hatt mindre behov for vektere da vi blant annet var nødt til å holde stengt en periode for å skifte ut lysarmaturer i utstillingssalene. 14 mill. var satt av til prosjekt for rehabilitering av Stenersenmuseet og disse midlene er ikke benyttet ennå. Midlene er øremerket kunstprosjekt i Bjørvika i perioden 2015-2018.

Da besøket til Munchmuseet var eksepsjonelt høyt i 2013 på grunn 150-års-jubileet var det forventet at besøket og inntektene fra besøket ville falle i 2014. Billetttinntektene ble omtrent som budsjettet og landet på 6,7 mill., en nedgang på 2,7 mill. fra 2013.

Salg av varer og bøker i museumsbutikken har i 2014 vært på 3,7 mill., nær en halvering fra året før. Til utstillingene i 2013 hadde vi mange kataloger og gode produkter. Da vi i 2014 var nødt til å skalere ned virksomheten på grunn av lavere kapasitet i organisasjonen i 2012 og 2013, ble sortimentet i butikken også mindre slik at hver besøkende handlet mindre enn budsjettet.

Opphavsrettsinntekter og salg av foto har gitt en inntekt på 1,8 mill. som er en økning fra 2013. Dette kommer av at det er et etterslep på inntektene Munchmuseet får fra BONO og

inntektene stammer derfor også fra bruk av rettigheter i 2013. I 2015 faller opphavsrettigheten i det fri og museet vil derfor miste det meste av disse inntektene.

Museet har i 2014 mottatt 4 mill. kr fra Bergesens Allmenntilgittige stiftelse øremerket til å videreføre arbeidet med digitalisering av samlingen og å etablere en komplett katalog over Edvard Munchs tegninger.

Utstillingen i Seoul har gitt inntekter på 5 mill., kroner hvorav 4,5 mill. er øremerket til utstillingsprogrammet i 2015.

I følge samarbeidsavtalen med Idemitsu Petroleum Norge mottar museet i prinsippet 2 mill. kr hvert år til utstillingsprogrammet. I år er det besluttet at Idemitsus tilskudd i 2014 øremerkes utstillingen «van Gogh + Munch» i 2015.

Til arbeidet med digitalisering av Munchs tekster har vi mottatt 1 mill. fra Fritt Ord og 0,2 mill. fra Norsk kulturråd i 2014.

3.2 Investeringsregnskap

Etaten har ikke investeringsregnskap.

3.3 Investeringsregnskap på prosjektnivå

Investeringsregnskap på prosjektnivå

Investeringsprosjekter for kap. 504 Munchmuseet

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Prosjektnavn	Prosjekt-nummer	Arts-gruppe	Bystyre-vedtatt ferdig (kv/år)	Faktisk/forventet ferdig (kv/år)	Dok 3 2014	Regulert budsjett 2014 (inkl. y.disp- fra 2013)	Regnskap 2014	Avvik (VII-VIII)	Kommentarer/årsak til avvik
Erverv av kunst	11306001	2300						-	byrådssak 1113/13 «Budsjettjusteringssak – bytteavtaler vedrørende kunsverk av Edvard Munch»
Erverv av kunst	11306001	7710						-	
Sum kap.504								0	

* Budsjett- og regnskapstall skal kun være sum finansieringsbehov, dvs. sum artsgruppene 000-599

Museet mottok i 2013 1,8 mill. i betaling som mellomlegg i forbindelse med en bytteavtale der *To mennesker* og *De ensomme, tresnitt* i vår samling er byttet mot tre verk av Munch i privat eie: *Fortvilelse*, *Badende kvinne* og *Gunnar Heiberg*. I bystyrets vedtak heter det at inntektene fra salget avsettes og anvendes til å erverve objekter som styrker samlingen.

Munchmuseet har i 2014 gjort enkelte mindre innkjøp til samlingen som vil bokføres mot disse investeringsmidlene så snart vedtak om disponering av investeringsmidler er fattet. Kjøpene omfatter et røntgenbilde av Munchs hånd og en tegning fra Zum schwartzen Ferkel.

3.4 Noter i regnskapet

Note 11 Særskilte øremerkede midler

1. Bruk og overføring av særskilt øremerkede midler fra 2014 til 2015

Kapittelnummer	Kapitlets navn	Prosjekt-nummer	Prosjektets navn	Gruppe 1 eller 2 i)	Grunnlag for øremerking	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik	Merknad
504	Munchmuseet	25040001	Flytteforb.	2	BYR	0	0	0	Avsluttet
504	Munchmuseet	25040002	Immaterielle rettigheter	2	BYR	1 448 000	44 396	1 403 604	
504	Munchmuseet	25040003	Munch 150	2	BYR	0	0	0	Avsluttet
505	Munchmuseet	25040004	Rehabilitering av Stenersenmuseet	2	BYR	14 000 000	0	14 000 000	
504	Munchmuseet	35021410	Museumsapp.	2	Private	-42 000	-126 982	84 982	
504	Munchmuseet	35029055	Ekely	2	BYR	127 000	74 581	52 419	
504	Munchmuseet	35040000	Innkjøpsmidler kunst	2	BYR	-26 000	-26 000	0	
504	Munchmuseet	35040010	Verkskatalog og Digitalisering	2		0	-4 000 000	4 000 000	
504	Munchmuseet	35040020	Munch van Gogh 2015	2		0	-6 854 852	6 854 852	
504	Munchmuseet	35040030	Kultursamarbeid India	2	Utenriksdept.	0	-20 000	20 000	
504	Munchmuseet	35040060	Munchs tekster	2		0	-1 000 000	1 000 000	
			SUM			15 507 000	-11 908 857	27 415 857	

Advokatfirmaet Grette startet i 2012 prosessen med registreringen av EDVARD MUNCH (ord), EDVARD MUNCH (signatur), SKRIK (ord), SKRIK (figur), MADONNA (figur) og VAMPYR (figur) i de 6 vareklassene 9, 16, 18, 21, 25 og 28 i Norge, EU, USA og Kina. Det har i 2014 vært relativt lite aktivitet på dette prosjektet da søknadene ble sendt i 2013 og vi fortsatt venter på avgjørelse i Patentstyre for Norge på enkelte av dem. Vi ser for oss at det kan bli større aktivitet på dette området i 2015 da det er i 2015 opphavsretten faller i det fri.

I budsjettet for 2014 ble det satt av 14 mill til rehabilitering av Stenersenmuseet. Eksisterende leieavtale med Konserthuset for lokalene museet i dag disponerer i Vika går ut 31.3.2016. Munchmuseet vil ikke benytte midlene til rehabilitering da vi flytter ut av lokalene når leiekontrakten går ut. Munchmuseet har utredet alternative løsninger for å videreføre Stenersenmuseets posisjon i Oslos kunstliv som kan trekke oppmerksomheten til Bjørvika og det nye Munchmuseet. Prosjektet starter opp med detaljert planlegging våren 2015. Etaten skal holde KON orientert om planleggingen.

Prosjektet «Museumsapp.» gjelder en felles kunstapplikasjon som nå utvikles i felleskap med 5 andre museer. Det er mottatt 300 000 kr fra Sparebankstiftelsen og de ubrukte midlene forventes brukt i 2015.

Munchmuseet driver formidling i tre sommermåned i Munchs atelier på Ekely og har foreløpig inngått en treårig leieavtale med Stiftelsen Ekely. De gjenstående midlene vil brukes i 2015.

Museet inngikk en sponsoravtale med Bergesen Allmenntilgjengelig stiftelse i 2013 som gjør det mulig å virkeliggjøre en verkskatalog over Edvard Munchs tegninger samt å gjøre fotografier tilgjengelig på nett. Avtalen har en ramme på 12 mill og strekker seg over 3 år. Da vi ikke har bemannet prosjektet så tidlig som vi hadde planlagt vil prosjektet ta noe lenger tid enn opprinnelig planlagt. For å være sikre på at prosjektet blir ferdig innenfor den totale kostnadsrammen har årets kostnader blitt ført på et internt prosjekt. I 2014 fikk vi 4 mill. fra Bergesenstiftelsen som skal overføres til 2015.

Museet har øremerket sponsorinntekter fra Idemitsu (2 mill.), inntekter fra utlån til Seoul Arts centre (4,5 mill.), Didrichsen kunstmuseum og diverse andre utlån til denne utstillingen Van Gogh+Munch (totalt 6,9 mill.), som vil foregå sommeren 2015.

I 2014 har vi inngått en samarbeidsavtale med kulturdepartementet i India. Kostnadene til å gjennomføre denne avtalen forutsettes dekket eksternt. I 2014 mottok museet midler fra den norske ambassaden i Delhi til dekning av en reise som vil foregå januar 2015.

I Munch-samlingen finnes det et stort og ganske ukjent tekstmateriale. Gjennom tilskudd fra Norsk kulturråd og Fritt Ord er nå fase tre, digitalisering av inngående korrespondanse i full gang. Tilskuddet fra Fritt Ord på 1 mill. ble mottatt i september 2014 og vil gå til å slutføre arbeidet første halvår i 2015.

4. SÆRSKILT RAPPORTERING

4.1 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne

Munchmuseet har som mål å gi besøkende en god opplevelse. I 2014 ble det utført utbedringer på publikumstoletter og i garderobene.

Fristene, både i forvaltningsloven og bystyrevedtak 43/02, følges. Virksomheten bestreber seg på å holde seg innenfor en 14 dagers svarfrist for alle skriftlige henvendelser fra eksterne parter.

I virksomhetens elektroniske saks- og arkivsystem (DocuLive) settes en automatisk generert svarfrist på 14 dager for alle inngående dokumenter som registreres i saks- og arkivsystemet.

Virksomheten har rutiner for foreløpig svar på alle eksterne henvendelser.

Virksomheten gjennomfører jevnlig restansekontroller. Disse kontrollene blir gjennomført seks ganger i året, til planlagte tidspunkt. Den enkelte saksbehandler og leder har ansvar for daglig oppfølging. Virksomhetens arkivleder har en gjennomførerrolle ved periodiske restansekontroller og en rolle i å følge opp saksbehandlere én til én, både daglig og periodisk.

Det er ikke gjennomført kontroller av Kommunerevisjonen i forhold til saksbehandlingstid i 2014.

4.2 Handlingsplan for mennesker med funksjonshemming

Munchmuseet utarbeidet en handlingsplan for universell utforming i 2011.

Museet på Tøyen er universelt utformet for publikum, men er ikke tilgjengelig på alle plan i museets administrasjon og verksteder for de ansatte uten ombygging. Stenersenmuseet har kun universell tilgjengelighet via museets kaféinngang i Munkedamsveien.

Områder fra handlingsplanen	Ja/nei
Har virksomheten utarbeidet handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse?	Ja
Er det utarbeidet konkrete tiltak på handlingsplanens satsingsområder? 1)	Ja
Tiltak gjennomført i 2014	XXX
1. Sykefraværsoppfølging: Tilrettelegging av arbeidsoppgaver og arbeidstid pga langtids sykefravær	
2. Bistand ifm avklaring av arbeidsevne på egen arbeidsplass og i ekstern arbeidspraksis	

4.3 Tiltak/aktiviteter i tråd med Oslo kommunes folkehelseplan

Arbeidsmiljø er viktig for folkehelsen og etaten har arbeidet systematisk med å forbedre arbeidsmiljøet i 2014 gjennom ulike tiltak hvor utvikling av lederkompetanse er spesielt fokusert.

Enklere tilgjengelighet til kunst- og kulturellerelaterte aktiviteter kan bidra til økt deltakelse og kanskje også opplevelse av økt livskvalitet. Kunstmøter kan være bevissthetsskapende, all den tid kunsten gjenspeiler reelle menneskelige erfaringer. Vi kan si at disse erfaringene langt på vei utgjør kunsten. Og dette kan forstås som folkehelsearbeid, i vid forstand.

4.4 Likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere

		Ja	Nei
Har virksomheten en overordnet plan for tilrettelegging av tjenestetilbud til en etnisk mangfoldig befolkning?			x

Tøyen/Grønland er Munchmuseets nærområde og museets tilstedeværelse i seg selv er et tilbud til Oslos mangfoldige befolkning. Oslo sentrum/indre Oslo (med Tøyen, Grønland, Gamlebyen, Bjørvika osv.) vil fortsatt komme til å være museets nærområde selv om vi flytter til Bjørvika. Det sammensatte etniske/sosiale preget i vårt nærområde har vært og kommer til å være noe vi har fokus på.

Av tiltak for å nå besøkende som tradisjonelt ikke har vært hyppige brukere av museet kan vi nevne følgende:

- Voksenopplæringen får gratis inngang, samt omvisning til samme pris som skoler kr. 600,-
- Skolene på Tøyen/Grønland/Gamlebyen kommer som andre skoler i Oslo med sine 7. klasser, finansiert over Skolesekken.
- Formidling for innsatte i Oslo fengsel, i form av foredrag, samt grafikkverksted i samarbeid med Teknisk museum og Ibsenmuseet.

4.5 Rapportering innen HR-området og helse- miljø og sikkerhet (HMS)

Likestilling og mangfold i arbeidsgiverrollen

Ved Munchmuseet er mange nasjonaliteter representert blant de ansatte, vi har blant annet medarbeidere fra Filipinene, Vietnam, Marokko, Tyskland, Frankrike, USA, Bulgaria, Tsjekkia, Polen, Italia og Sverige.

Ved nyansettelser vurderes det alltid om det er skjevheter i avdelingen eller fagområdet som man bør forsøke å utjevne.

I dagens situasjon synes vi at vi har en god kjønnsbalanse og at det ikke forekommer diskriminering av grupper.

Vi har i dag ikke medarbeidere som trenger universelt utformede lokaler for de ansatte, men dette har heller ikke vært til hinder ved ansettelser.

Det er i 2014 etablert en lønnpolicy for Munchmuseet som skal gjøre fastsettelse av lønn enda enklere og mer forutsigbar. I forbindelse med dette arbeidet ble alle lønningene gått gjennom i samarbeid med de tillitsvalgte. Det ble ikke funnet noen skjevheter på basis av kjønn.

Kategori		Kjønnsbalanse			Lønnsbalanse		
		Menn %	Kvinner %	Total (N)	Menn (kr)	Kvinner (kr)	Kvinner andel av menn %
Totalt i virksomheten	2014	47	53	79	40 103	39 498	98 %
	2013	51	49	86	29 919	29 360	98 %
Toppleders ledergruppe inkl toppleder	2014	67	33	6	81 869	62 171	76 %
	2013	67	33	6	74 775	55 767	75 %
Papir-/malerikonservatorer	2014	10	90	10	38 317	39 994	104 %
	2013	17	83	12	35 779	38 210	107 %
Kunsthistorikere	2014	44	56	9	43 102	42 952	100 %
	2013	56	44	9	40 908	40 601	99 %
Administrasjonen/stab	2014	17	83	6	39 700	47 437	119 %
	2013	33	68	6	63 012	45 370	72 %

Ved museet har vi deltidsstillinger som følge av turnuser for butikkansatte, renholdere, resepsjonister og salvakter. I tillegg har vi innvilget reduserte stillinger eller delvise permisjoner for andre som har bedt om dette for eksempel i forbindelse med omsorgsoppgaver i hjemmet.

Totalt i virksomheten (N)	Heltid		Deltid		Midlertidig ansatte		Fravær pga. foreldrepermisjon		Personalpolitisk tiltak	
	M %	K %	M %	K %	M %	K %	M %	K %	M %	K %
42			30		7					
2014	49 %	51 %	50 %	50 %	29 %	71 %				
2013	54 %	46 %	52 %	48 %	47 %	53 %		100 %		

Tilstandsanalyse	Ja	Nei	Hvis nei, hvorfor ikke?
Har virksomheten i løpet av 2014 analysert/opdatert hvilke likestillings- og mangfoldsutfordringer den står overfor?		X	Dette har ikke vært prioritert

Medarbeiderundersøkelse

Munchmuseet gjennomførte i 2014 for fjerde gang en medarbeiderundersøkelse som viste at total medarbeidertilfredshet har forbedret seg noe i forhold til i 2013.

Medarbeiderundersøkelsen "Bedre kommune"	Resultat 2012	Resultat 2013	Resultat 2014	Kommentar
Gjennomsnittlig medarbeidertilfredshet	3,9	3,9	4,1	
Svarprosent på medarbeiderundersøkelsen	84	83	71	65 svar i år mot 53 i 2013
Svarprosent på gjennomførte medarbeidersamtaler	95	87	96	

Museet har sendt ut invitasjon til flere ansatte enn i 2013, da vi nå har inkludert de som jobber i mindre stillingsprosenter. Mange har dessverre ikke tatt seg tid til å svare angivelig fordi de synes alt går greit.

Det har vært arbeidet målrettet med å forbedre arbeidsmiljøet ved Munchmuseet. Viktige tiltak har vært å etablere en kantine som en god sosial møteplass, lederopplæring, etablering av lønnpolicy, oppgradering av IKT-plattform og ny telefoniløsning. Vi har nå sett en framgang i medarbeidertilfredshet på alle kategorier i undersøkelsen og i alle avdelingene.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Ved gjennomgang av HMS er det gjennomgående temaet hvor lite funksjonell arbeidsplassen er. Det er mange arbeidsplasser der det ikke er mulig å få et innklima som er tilfredsstillende uten vesentlig oppgradering av bygget. Videre er det mange arbeidsprosesser som lider av uhensiktsmessige transportveier gjennom bygget.

I 2014 har vi fokusert videre på å arbeidet med leders ansvar overfor sine medarbeidere og gitt lederopplæring til alle ledere.

Vi har ikke hatt noen ulykker eller større nestenulykker i 2014.

MÅL	Ja	Nei	Kommentarer
Er det fastsatt egne mål på HMS-området?	x		Det er utarbeidet en HMS opplæringsplan for lederne.
På hvilke lovområder er det fastsatt HMS-mål (arbeidsmiljø, brannsikkerhet, el-sikkerhet, produktkontroll eller ytre mål)			Det er fastsatt HMS mål og tiltaksplan samt utføres HMS vernerunder på alle lovområder.
Hvis det ikke er fastsatt på disse områdene; hvorfor?			
Med utgangspunkt i målformuleringene, er det utarbeidet tiltaksplaner/handlingsplaner?	x		
Er handlingsplaner/tiltaksplaner innpasset i de årlige budsjetter og økonomiplaner?	x		
RISIKOVURDERINGER			
Er det gjennomført risikovurderinger innen HMS?	x		Også eget pkt i AMU møtene som holdes hver 6. uke.
Er det iverksatt tiltak for å redusere risiko?	x		Det iverksettes fortløpende tiltak ved behov
REVISJON			
Er det gjennomført internt tilsyn (systemrevisjon, verifikasjoner) i egen virksomhet for å sikre at HMS-systemet fungerer som forutsatt? (Det spørres ikke om det har vært gjort endringer - revisjon i eget HMS-system)		x	
ARBEIDSTID			
Har virksomheten rutiner og internkontroll som sikrer etterlevelse av arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser og som fanger opp og retter eventuelle avvik? (Se Rundskriv 24/2013)	x		Virksomheten har rutiner for bruk av tidregistreringssystem. Dette systemet fanger opp avvik som må følges opp av leder.
Har arbeidstid inngått i HMS-opplæringen i virksomheten i 2014? (Se Rundskriv 24/2013)+B16	x		

Sykefravær

Vi har fra 2013 til 2014 hatt en nedgang i sykefraværet med 2,3 prosentpoeng.

Sykefravær i %	2012	2013	2014	Endring i %-poeng 2013-2014
Menn	2,5	3,4	3,8	0,4
Kvinner	8,4	9,8	4,6	-5,2
Totalt	5,2	6,5	4,2	-2,3

Vi opplevde økt sykefravær i etterkant av nedbemanningen i 2013. Vi hadde også flere langtidssykemeldte. De sykemeldte har blitt tett fulgt opp av leder, HR-avdelingen og med bistand fra bedriftshelsetjenesten.

Vi har satt i gang en rekke tiltak i 2013 og 2014 for å bedre arbeidsmiljøet og redusere sykefraværet. Vi har blant annet styrket lederkompetansen til de med personalansvar med felles opplæring med bistand fra psykolog fra BHT, vi har hatt fokus på å styrke den enkeltes leders egenskaper og det har vært gjennomført en felles samling for alle ansatte der arbeidsmiljø har vært tema. Vi kan se resultatene fra dette arbeidet i 2014 og vi vil arbeide videre for et godt arbeidsmiljø.

4.6 Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter

I tillegg til en egen omfattende samling av kunst har Munchmuseet også noe kunst som er lånt inn til kontorene og som forvaltes av Kunst i Oslo. Samlingen er i 2014 gjennomgått og kontrollert. I 2014 er det levert 23 verk tilbake til Kunst i Oslo etter at de ba om å få levert tilbake kunst, blant annet to statuer som har vært en del av utsmykningen av kantinen. Etter at disse verkene ble tilbakelevert har vi 16 igjen.

Endringer i løpet av 2014. Rapportering på OKK.E.nr.*) og OKK.nr.**)					
Type	Antall OKK registrerte kunstverk (Ref. liste)	Kunstverk ikke funnet 2014, oppgi OKK.E.nr.	Kunstverk stålet, oppgi OKK.E.nr.	Kunstverk skadet, oppgi OKK.E.nr.	Innkjøp 2014, antall uregistrerte kunstverk
Maleri	5				
Grafikk	2				
Skulptur	2				
Tekstil	0				
Foto	2				
Diverse	5				
Totalt	16	0	0	0	0

*) Oslo kommunes kunstsamling, ekstern, registreringsnummeret for kunst

***) Oslo kommunes kunstsamling, registreringsnummeret for kunst

4.7 Rekruttering av lærlinger

Etaten er godkjent for å ta inn lærlinger innen fotofaget men det er ennå ikke inngått kontrakter med lærlinger eller lærekandidater.

5. UTARBEIDELSE AV OSLO KOMMUNES MILJØ- OG KLIMARAPPORT 2014

Munchmuseet er miljøsertifisert som Miljøfyrtårnvirksomhet. Etaten ble resertifisert som Miljøfyrtårn 18. november 2014.

Det er strenge krav til inneklimate i museets lokaler i alle arealer hvor kunstverk vises, lagres eller transporteres. Verdiene for både temperatur og fuktighet må være svært stabile, og dette utgjør en vesentlig del av energiforbruket. Til dels utdaterte tekniske anlegg og bygningstekniske mangler medfører at energiforbruket totalt er høyt i begge museene. Etaten hadde et gjennomsnittlig energiforbruk på 510 kWh/kvm i 2014 uten graddagskorrigering.

Energiforbruk kWh/kvm	2012	2013	2014
Munchmuseet	465	480	499
Stenersenmuseet	540	571	544
Gjennomsnitt	483	502	510

Våren 2014 ble alt belysningsutstyret i utstillingssalene på Tøyen skiftet med LED-belysning. Som følge av dette er elforbruket redusert med nesten 5 % i 2014. Fjernvarmeforbruket økte imidlertid i fjor. Det er gjort utskiftninger i klimaanleggene ved begge museene for å bedre klimaet og driftssikkerheten, dette fører til økt energiforbruk.

Etaten har verken egne eller leide kjøretøy og påvirker ikke miljøet på den måten. Derimot medfører nasjonalt og internasjonalt samarbeid flyreiser som påvirker miljø og klima. Etaten hadde 582 flytimer i 2014 mot 472 i 2013.

Etter vedtaket om nytt Munchmuseum i juni 2013 ser etaten frem mot flytting til nye lokaler i Bjørvika i løpet av 2019. Det nye museet planlegges som passivhus og inngår i Oslo kommunes Future-Built-satsning. Det arbeides nå aktivt, også fra brukersiden, med å finne miljøvennlige og energisparende løsninger i det nye museet.

6. OPPFØLGING AV VERBALVEDTAK OG FLERTALLS-MERKNADER

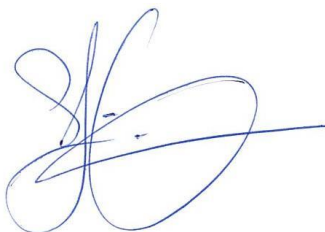
6.1 Utkvittering av bystyrets verbalvedtak og merknader

Det er ikke vedtatt verbalvedtak for 2014 som gjelder eksplisitt for etaten.

6.2 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget

Ingen merknader fra Kommunerevisjonen eller Kontrollutvalget er mottatt i 2014.

Oslo den 2. februar

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Stein Olav Henrichsen
Museumsdirektør